

Mikrofon podnebjju: znanje in kompetence za komuniciranje podnebnih sprememb

Procesi oblikovanja podnebnih politik in strategij

Jernej Stritih

CARE
4 CLIMATE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

A kayaker wearing a blue jacket, a black helmet, and a yellow life vest is paddling a red kayak down a narrow, rocky river channel. The water is dark blue and reflects the surrounding grey rock walls. The kayaker is holding a green paddle. The scene is set in a lush, green environment with trees visible in the background under a clear blue sky.

Jernej Stritih

PROCESI OBLIKOVANJA PODNEBNIH POLITIK IN STRATEGIJ

PREDSTAVITEV

Funkcije:

- Državni sekretar za okolje 1993 – 1994
- Izvršni direktor Regionalni center za okolje za Srednjo in Vzhodno Evropo v Budimpešti 1996 – 2001
- Predsednik CIPRA Slovenija 2001 - 2009
- Podpredsednik CIPRA International 2004-2009
- Predsednik uprave Umanotera
- Direktor Službe Vlade RS za podnebne sprememb 2009 - 2012
- Starešina Zveze tabornikov Slovenije 2012-2021
- Predsednik uprave Oikos 1989 – 2006
- Direktor Stritih, Svetovanje za trajnostni razvoj 2006 -

Izkušnje:

- Sodelovanje z mednarodnimi inštitucijami (Svetovna banka, OECD, Evropska komisija, UNEP, UNDP, KfW, WWF...)
- Vodenje uspešnih in neuspešnih projektov
- Priprava podnebnih in drugih strategij (Slovenija, BiH, Črna gora, Kosovo)
- Taborniki, alpinizem, kajak

O čem bo govora?

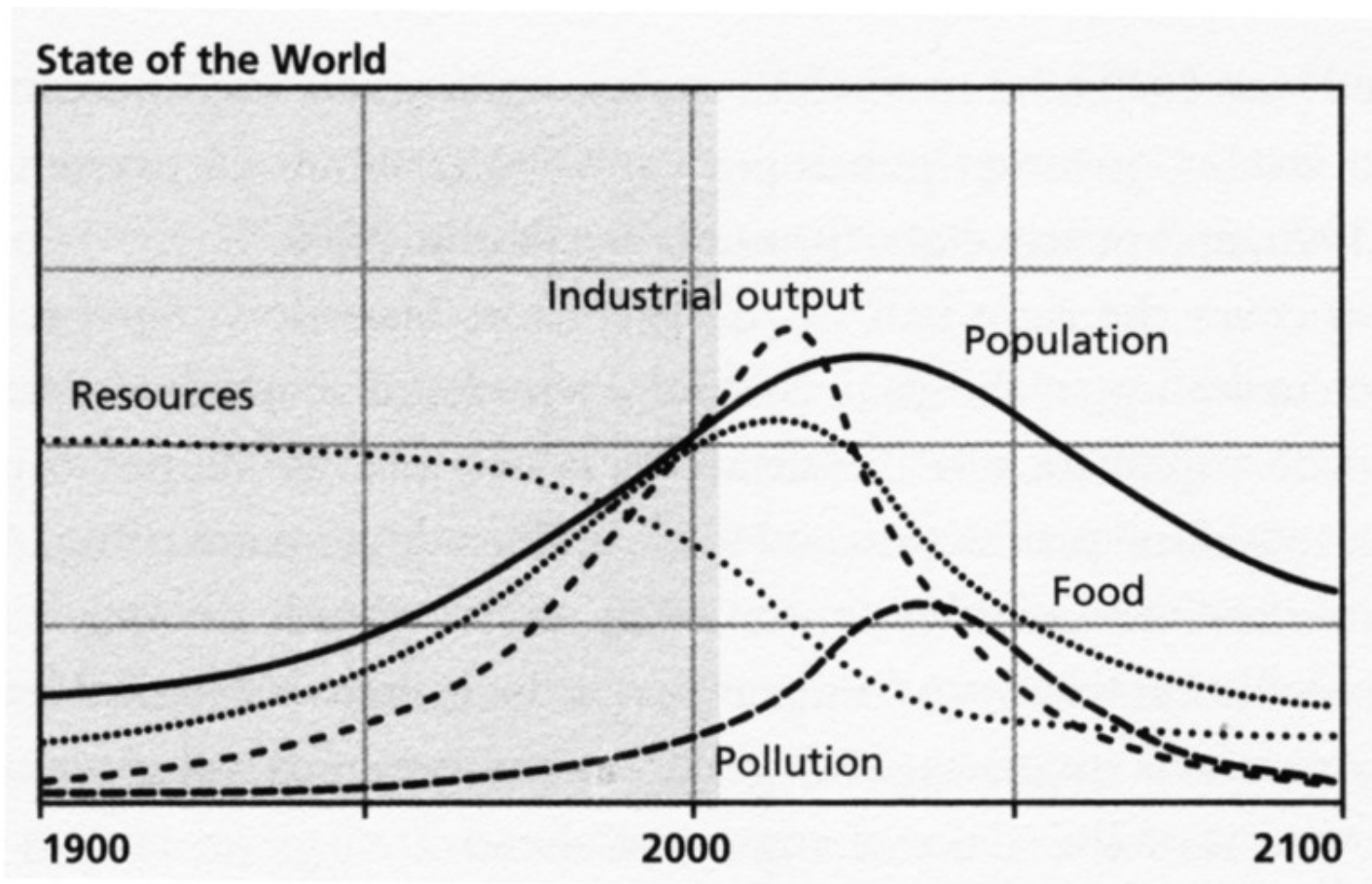
Teorija

- Zakaj rabimo politike in strategije
- Ciljno upravljanje

Praksa (izkušnje)

- Orodja in elementi podnebne politike
- Participacija
- Komunikacija

...KRIZA NI NEPRIČAKOVANA...

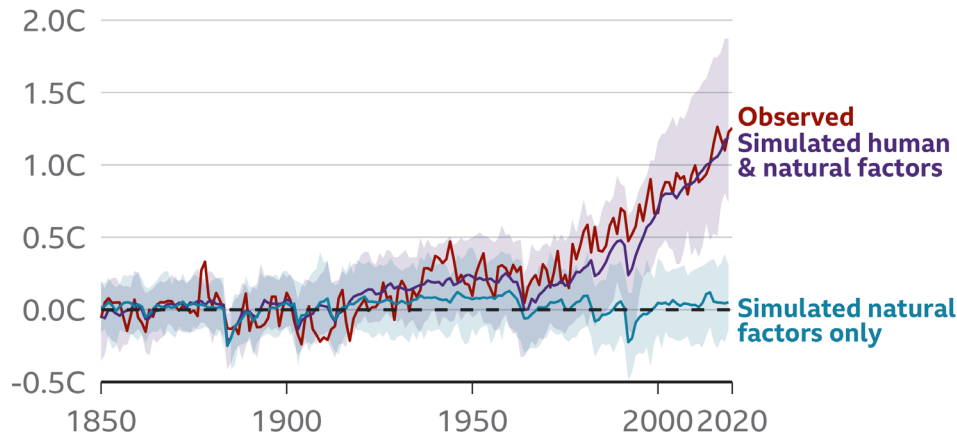
Rimski klub: Meje rasti, 1968

VRAG JE VZEL ŠALO

Human influence has warmed the climate

Change in average global temperature relative to 1850-1900, showing observed temperatures and computer simulations

Note: Shaded areas show possible range for simulated scenarios

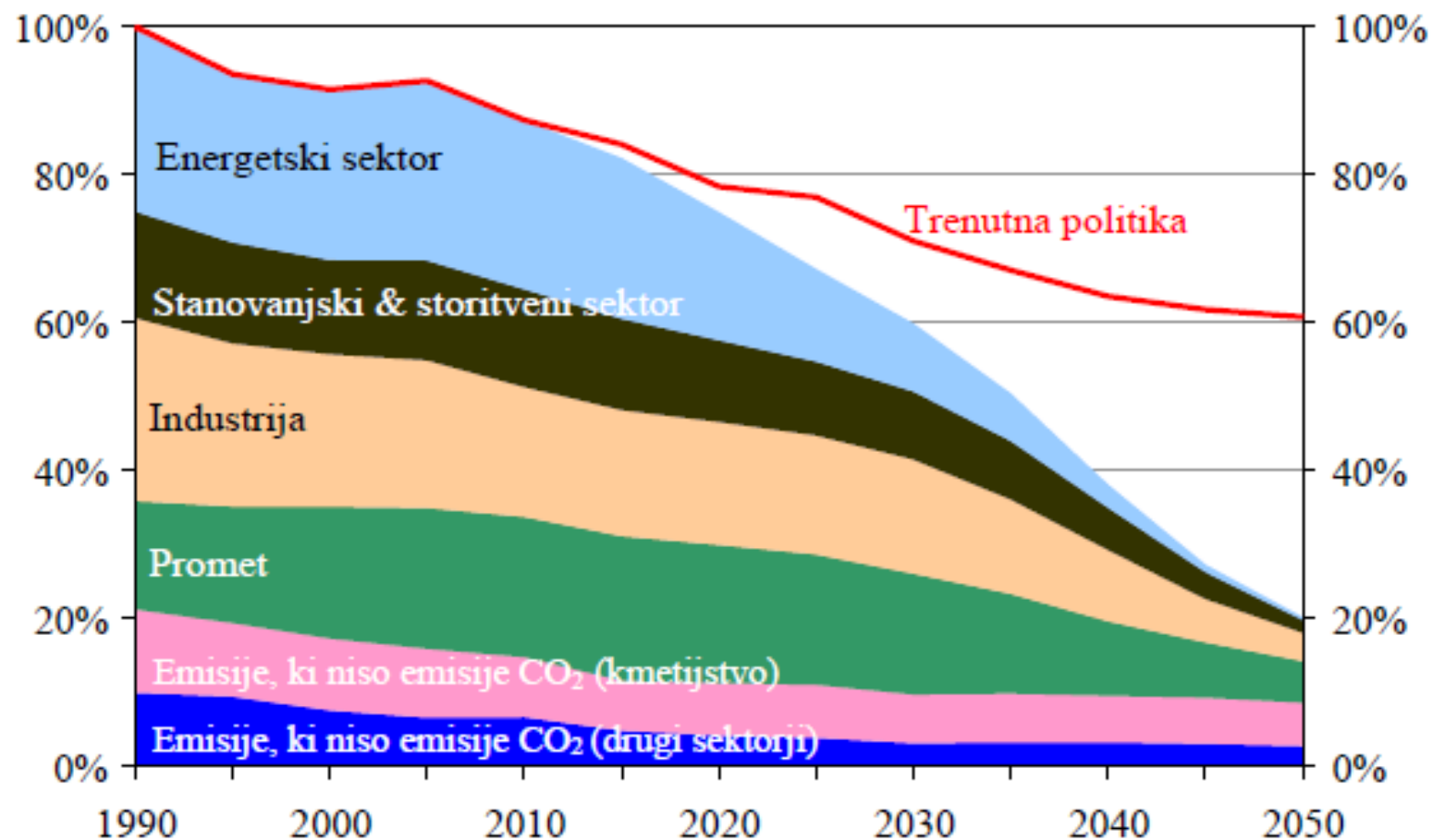
Source: IPCC, 2021: Summary for Policymakers

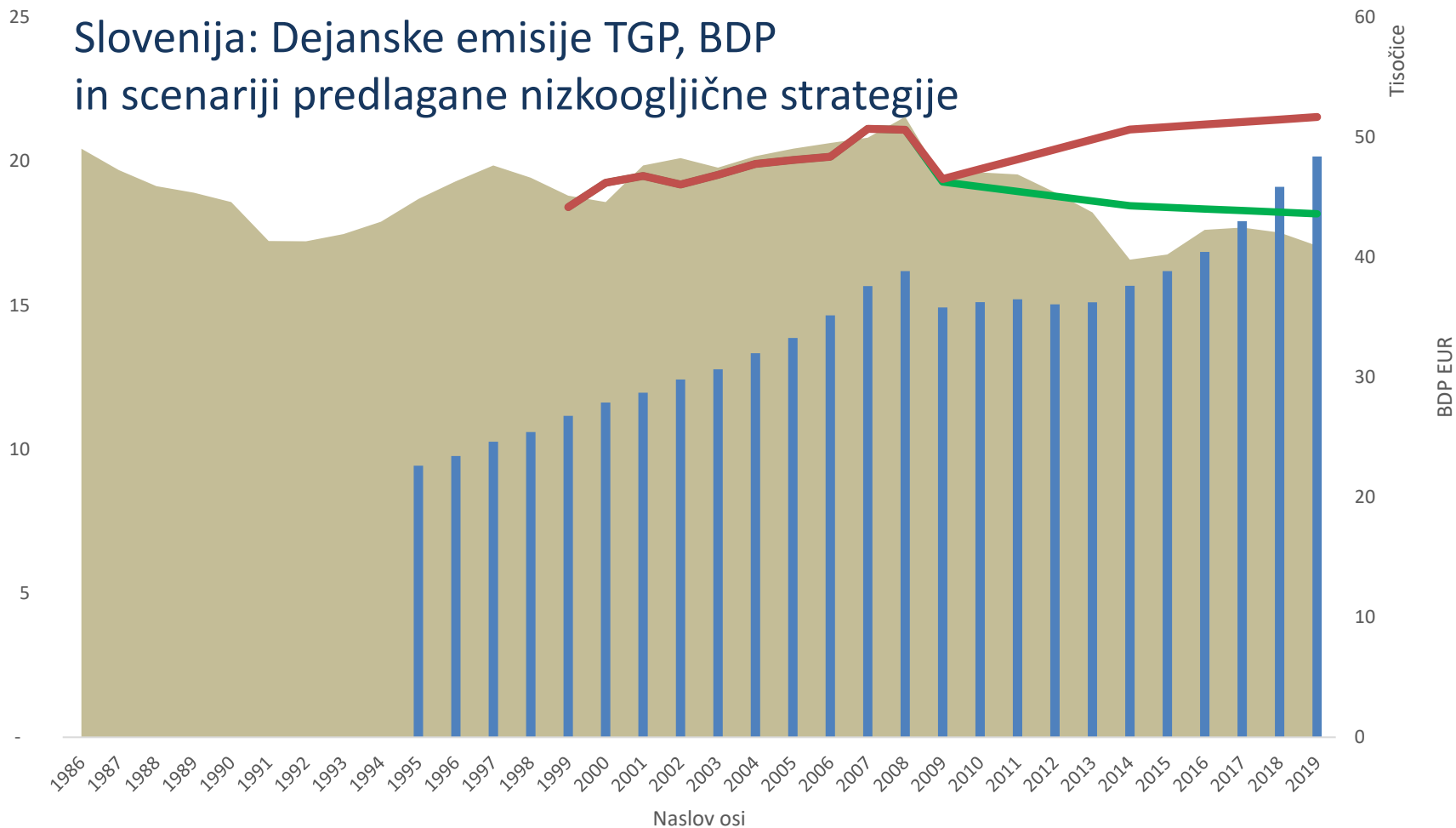
- Potek podnebnih sprememb: hitreje kot smo predvidevali
- Potrebna sta dva pristopa
  - Blaženje = zniževanje emisij toplogrednih plinov
  - Prilagajanje = pripravljenost in prilagoditve na obstoječe in pričakovane spremembe podnebnih dejavnikov in tveganj
- Podnebne spremembe v Sloveniji:
  - Segrevanje hitreje kot v povprečju
  - Visoko razvita država

KAŽIPOT EU 2050

ZELENA RAST V PRAKSI

Emisije TGP Poročane UNFCCC

Bruto domači proizvod po tekočih cenah (000 EUR)

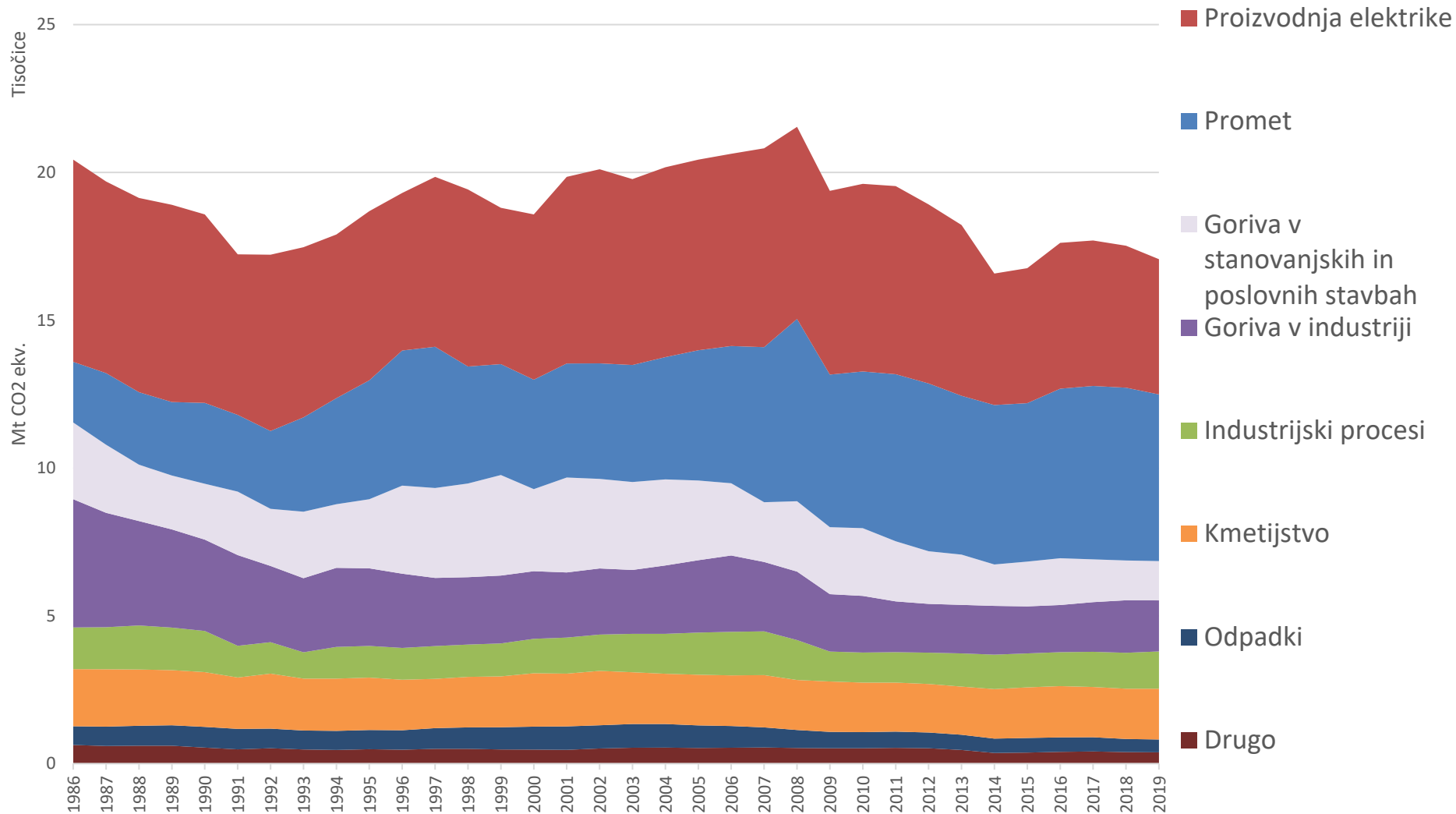
Projekcija emisij Nizkoogljična strategija 2010

Projekcija emisij "Business as usual" scenarij 2011

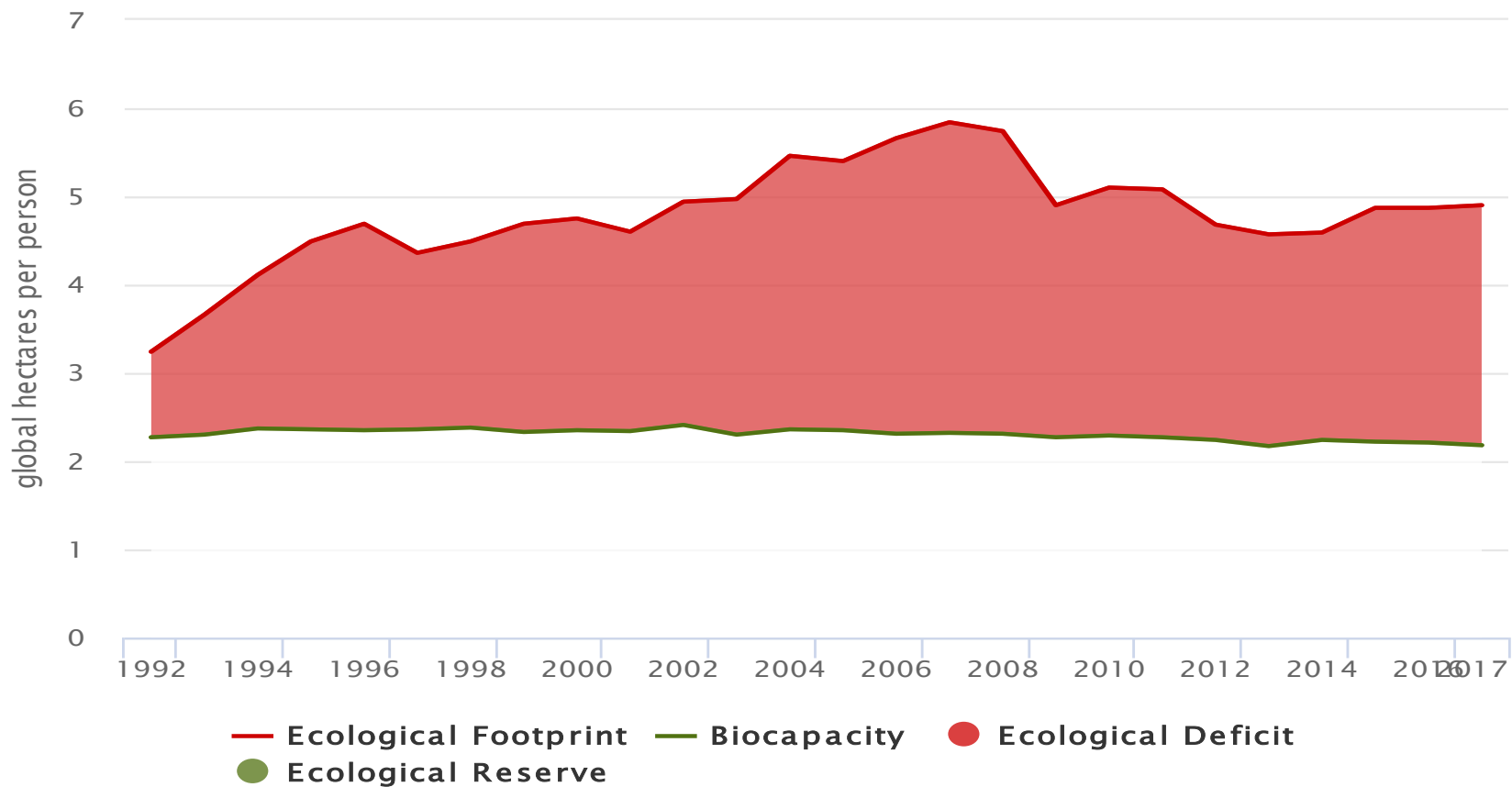

EMISIJE PO SEKTORJIH

EKOLOŠKI DEFICIT SLOVENIJE

Slovenia

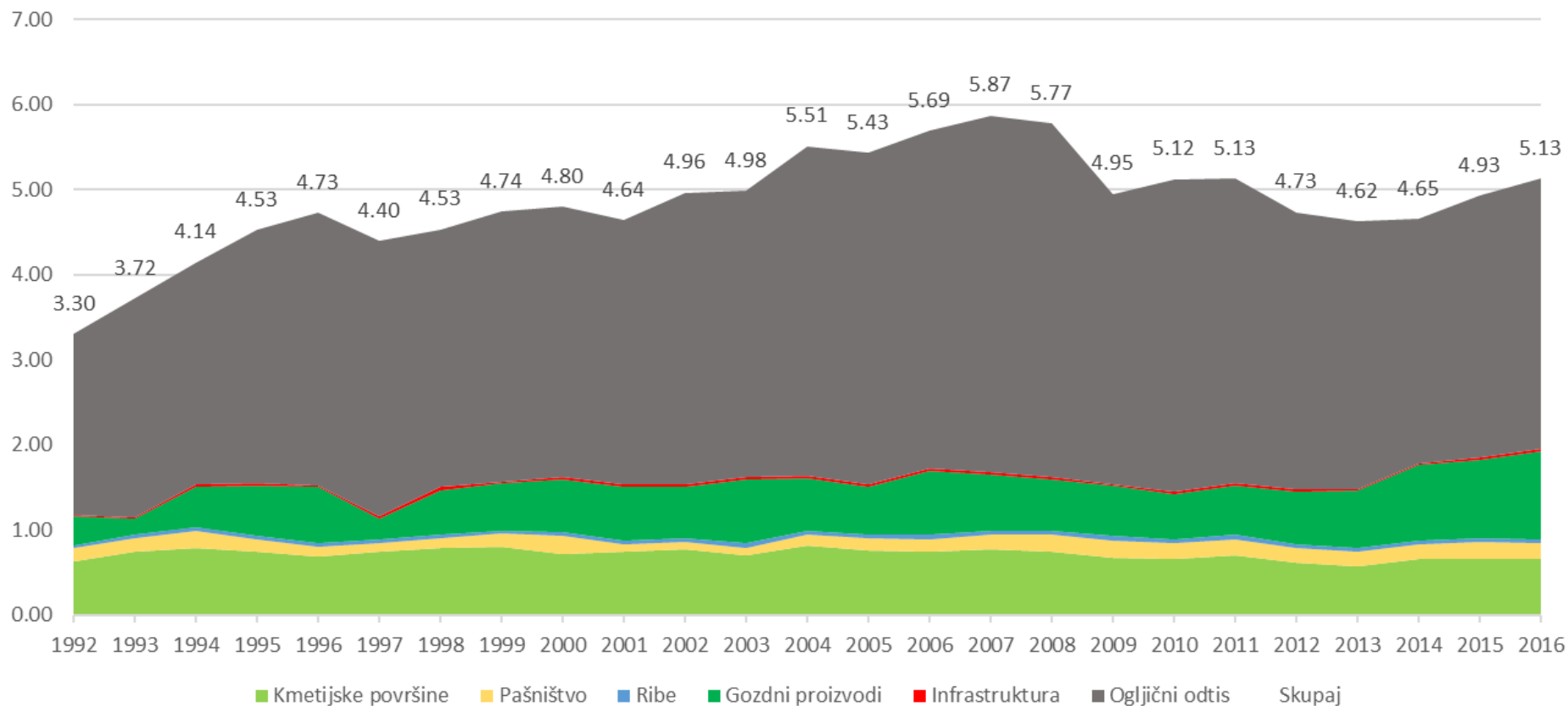

Global Footprint Network, 2021 National Footprint and Biocapacity Accounts

STRUKTURA EKOLOŠKEGA ODTISA SLOVENIJE

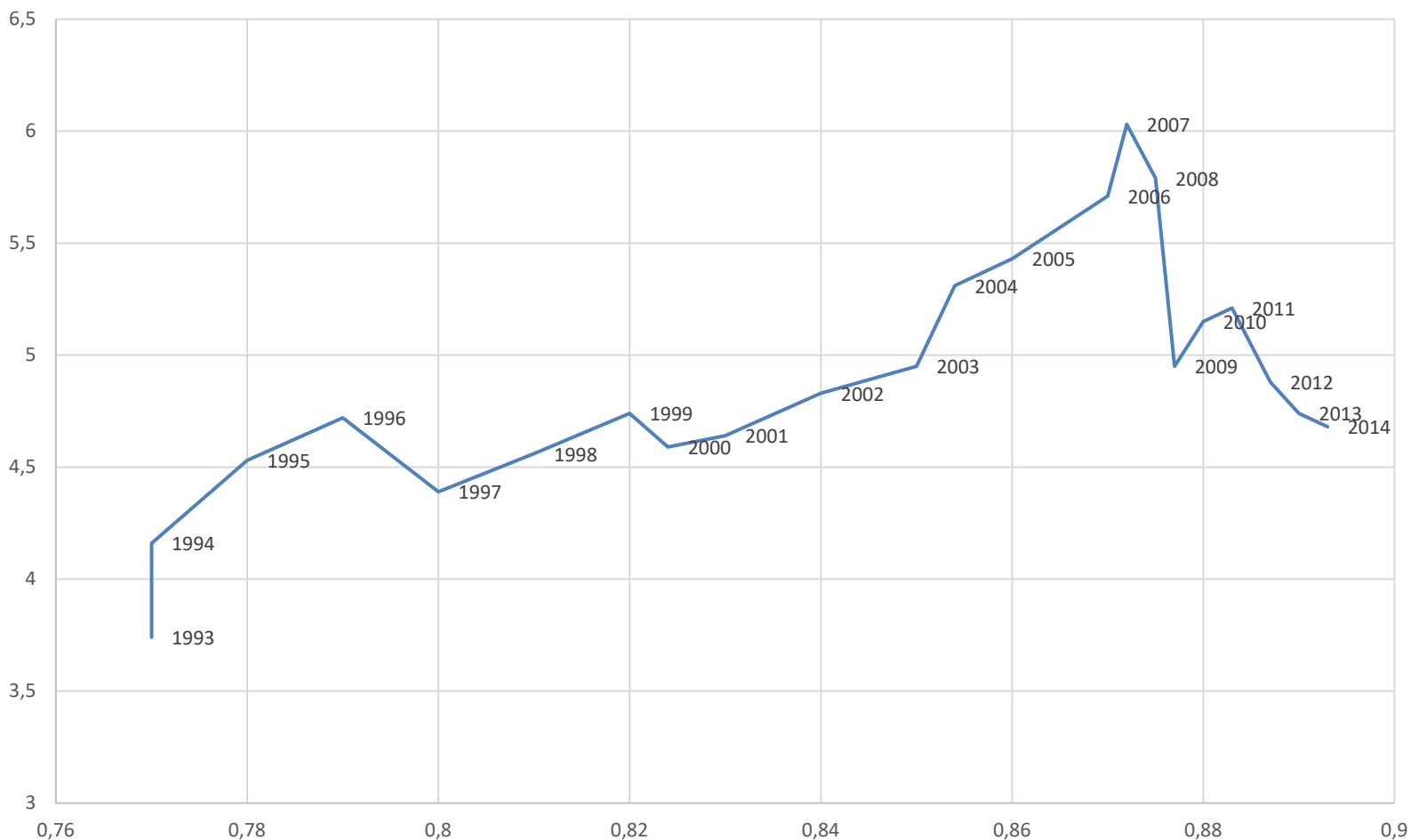
Ekološki odtis Slovenije v gha na prebivalca

- ekološki odtis na prebivalca nad evropskim povprečjem 4,56 gha
- Če bi bil ekološki odtis vseh ljudi 5,13 gha, bi potrebovali več kot 3,14 Zemlje

SLOVENIJA: OKOLJSKI ODTIS IN INDEKS ČLOVEKOVEGA RAZVOJA

KOMUNIKACIJA

- Negativna:
  - Bliža se katastrofa
  - Iskanje krivcev in grešnih kozlov
  - Nič se ne da narediti

- Pozitivna:
  - Imamo rešitev
  - To zmoremo
  - Spremembe bodo na bolje

KROG ODLOČANJA

Vrednotenje

Strategija

Strategija

Izvedba in
spremljanje
Tehnika

Zagotavljanje virov

Taktika

Priprava
projektov

PROBLEMI IN CILJI

PROBLEM

- Kaj je narobe?
- Kakšni so razlogi?
- Kako bi to popravili?
- Kaj moramo spremeniti?

CILJ

- Kaj želimo doseči?
- Kakšna je pot do tja?
- Kako to dosežemo?
- Kaj potrebujemo za to?

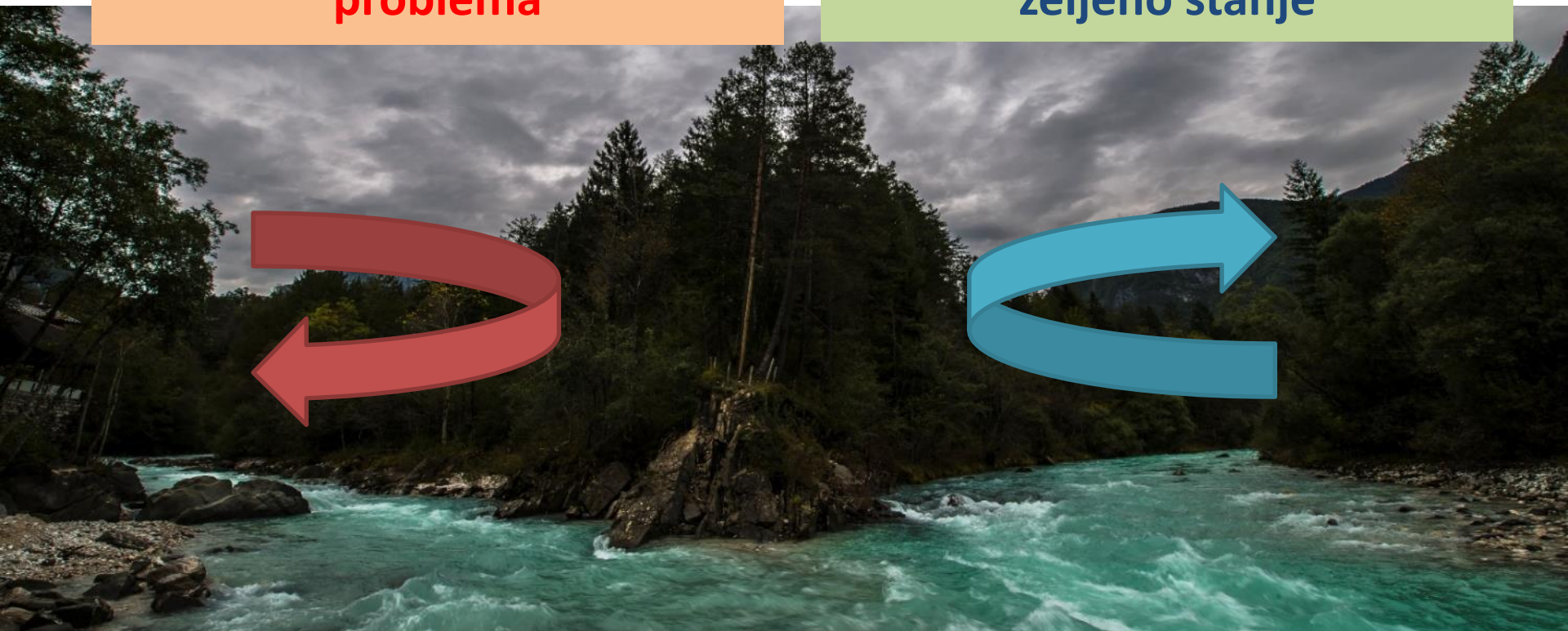
PROBLEMSKO IN CILJNO VODENJE

Poudarek na slabostih in tveganjih

Končni rezultat: nimamo problema

Poudarek na prednostih in priložnostih

Končni rezultat: dosežemo željeno stanje

KAJ JE POLITIKA?

Politika (Policy) je usmerjen sistem smernic za sprejemanje odločitev in doseganje rezultatov. Je izjava o nameri in se izvaja kot procedura ali protokol.

Spremljanje in vrednotenje

Vrednote

Izvajalci

Namen, cilji

Komunikacija

Pravila

Ciljne skupine

KAJ JE STRATEGIJA?

Strategija je dolgoročna usmeritev za doseganje želenega stanja v prihodnosti.

Strategija je dolgoročen načrt dejanj, potrebnih za reševanje problemov pri doseganju določenega cilja.

Cilj(i)

Zunanje okolje

Pričakovani
rezultati

Odgovorne
organizacije

Proračun

Časovni okvir

Spremljanje
uspeha

DELAVNICA

- Delo po skupinah
- Primerjava dveh strategij
  - Osnutek podnebne strategije iz 2012 (ni bila sprejeta)
  - Strategija sprejeta 2021
- Vaše mnenje o njiju
  - Prednosti
  - Slabosti
- Kakšne cilje bi vi postavili

ORODJA IN ELEMENTI

STRATEGIJA PODROBNEJE

- Analiza stanja
  - prednosti, slabosti, priložnosti, tveganja (SWOT)
- Analiza prihodnjih scenarijev
  - Brez ukrepov (business as usual)
  - Z ukrepi
- Vizija, cilji
- Pristop, načela
- Prioritete za ukrepanje
- Akcijski načrt za izvedbo strategije

NAČELA PODNEBNIH POLITIK

- Previdnost,
- Onesnaževalec plača
- Skupna a deljena odgovornost
- »Energetska učinkovitost na prvem mestu«
- »Da se ne škoduje bistveno«
- Maksimiranje skupnih koristi podnebnih ukrepov z varstvom okolja

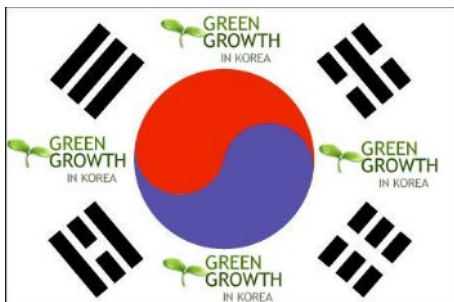
SWOT ANALIZA

Prednosti	Slabosti
Priložnosti	Tveganja

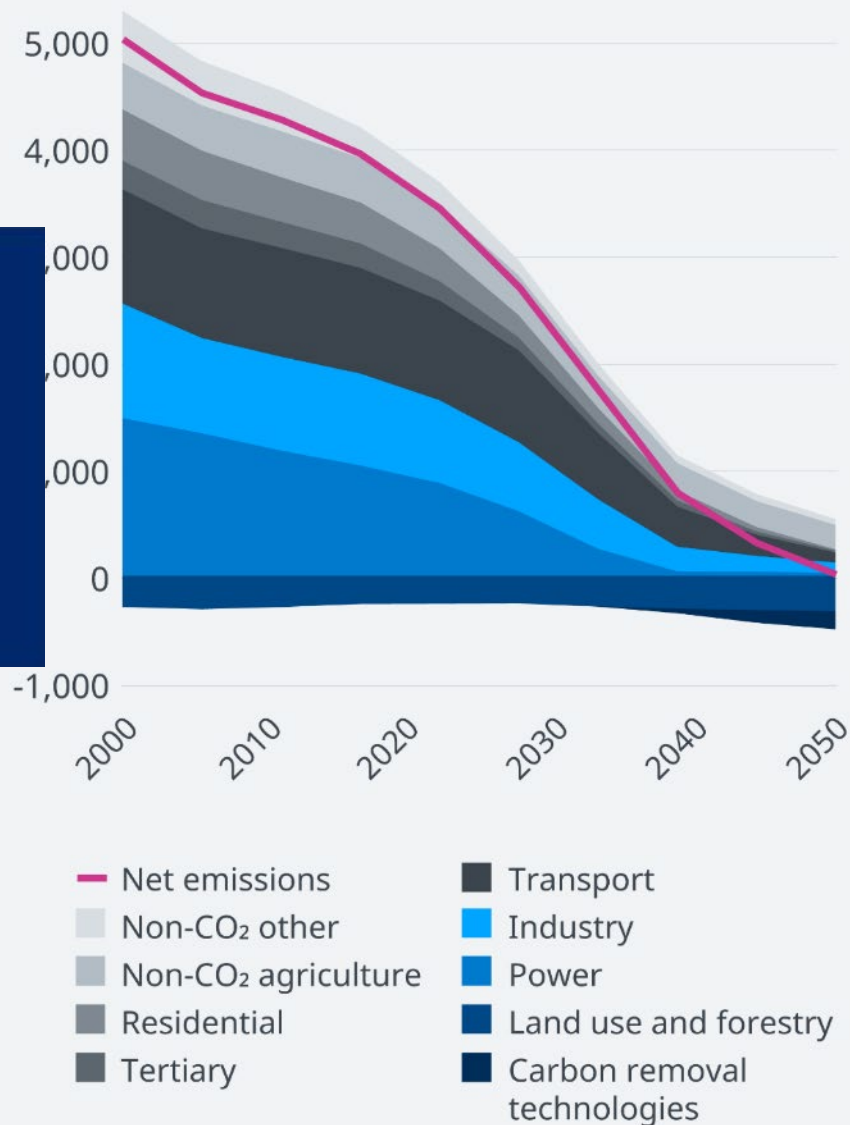

KONTEKST

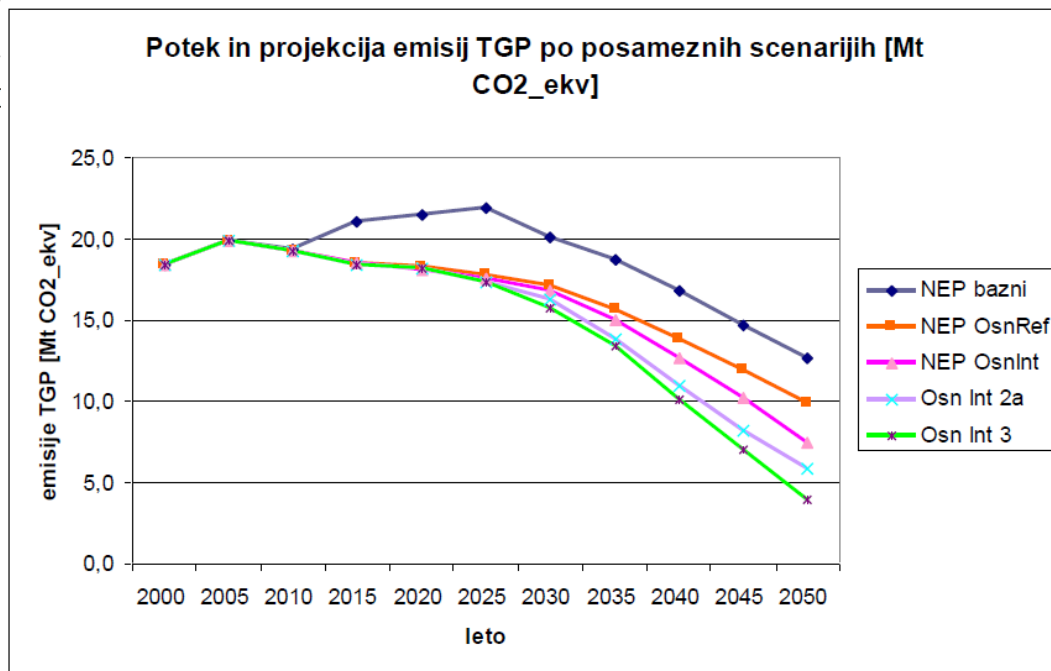
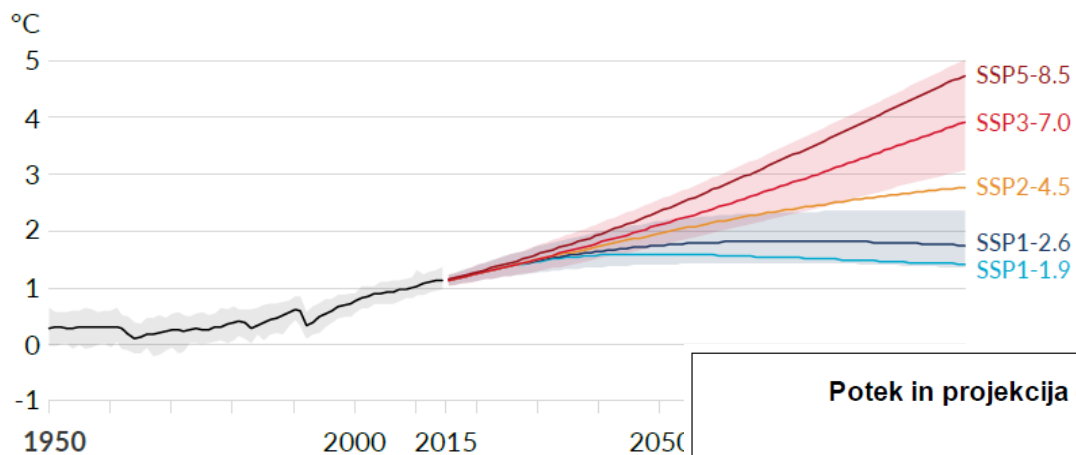

EU emissions trajectory in a 1.5 °C scenario

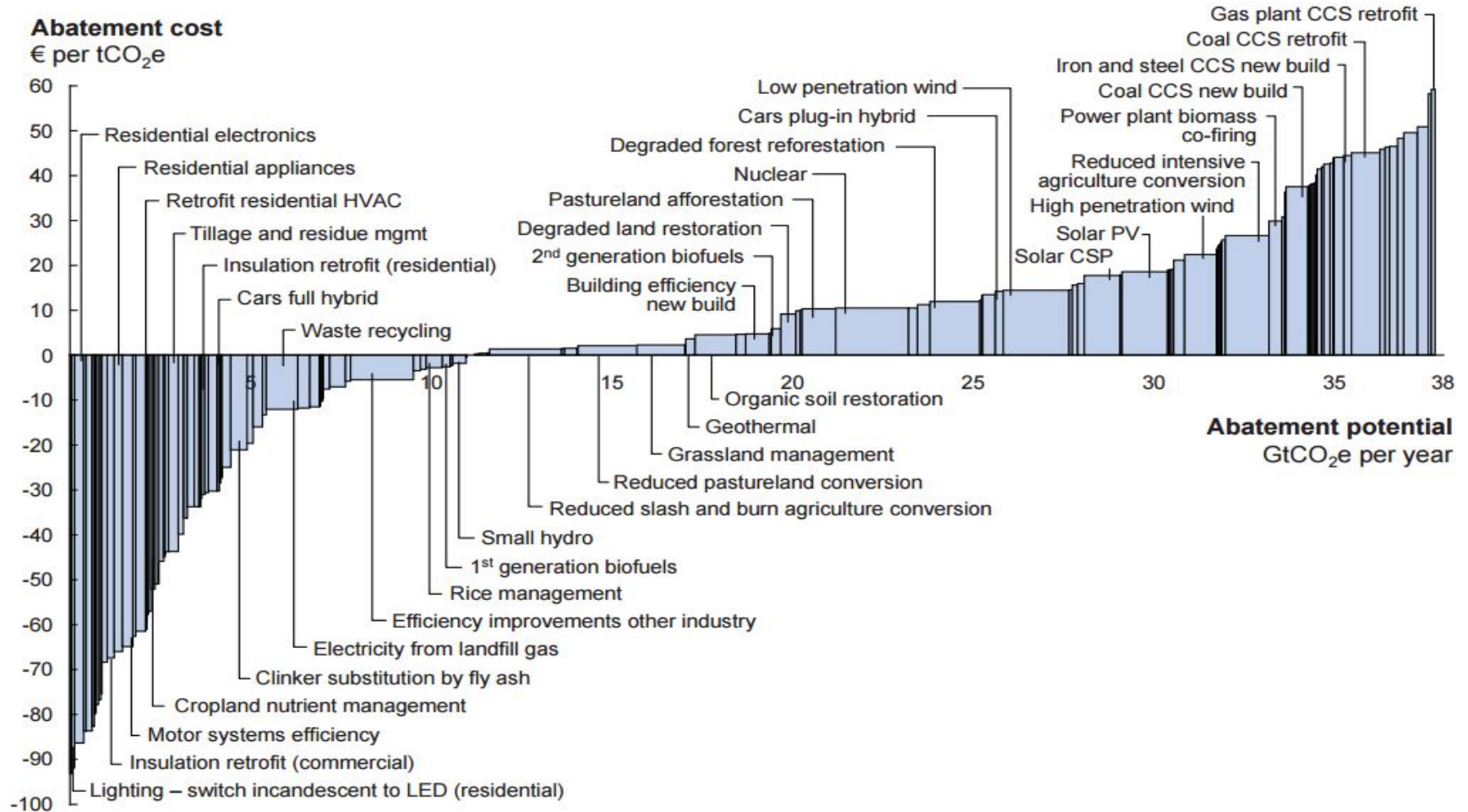
SCENARIJI

a) Global surface temperature change relative to 1850-1900

EKONOMIKA ZMANJŠEVANJA EMISIJ 2013

Global GHG abatement cost curve beyond business-as-usual – 2030

Note: The curve presents an estimate of the maximum potential of all technical GHG abatement measures below €60 per tCO₂e if each lever was pursued aggressively. It is not a forecast of what role different abatement measures and technologies will play.
Source: Global GHG Abatement Cost Curve v2.0

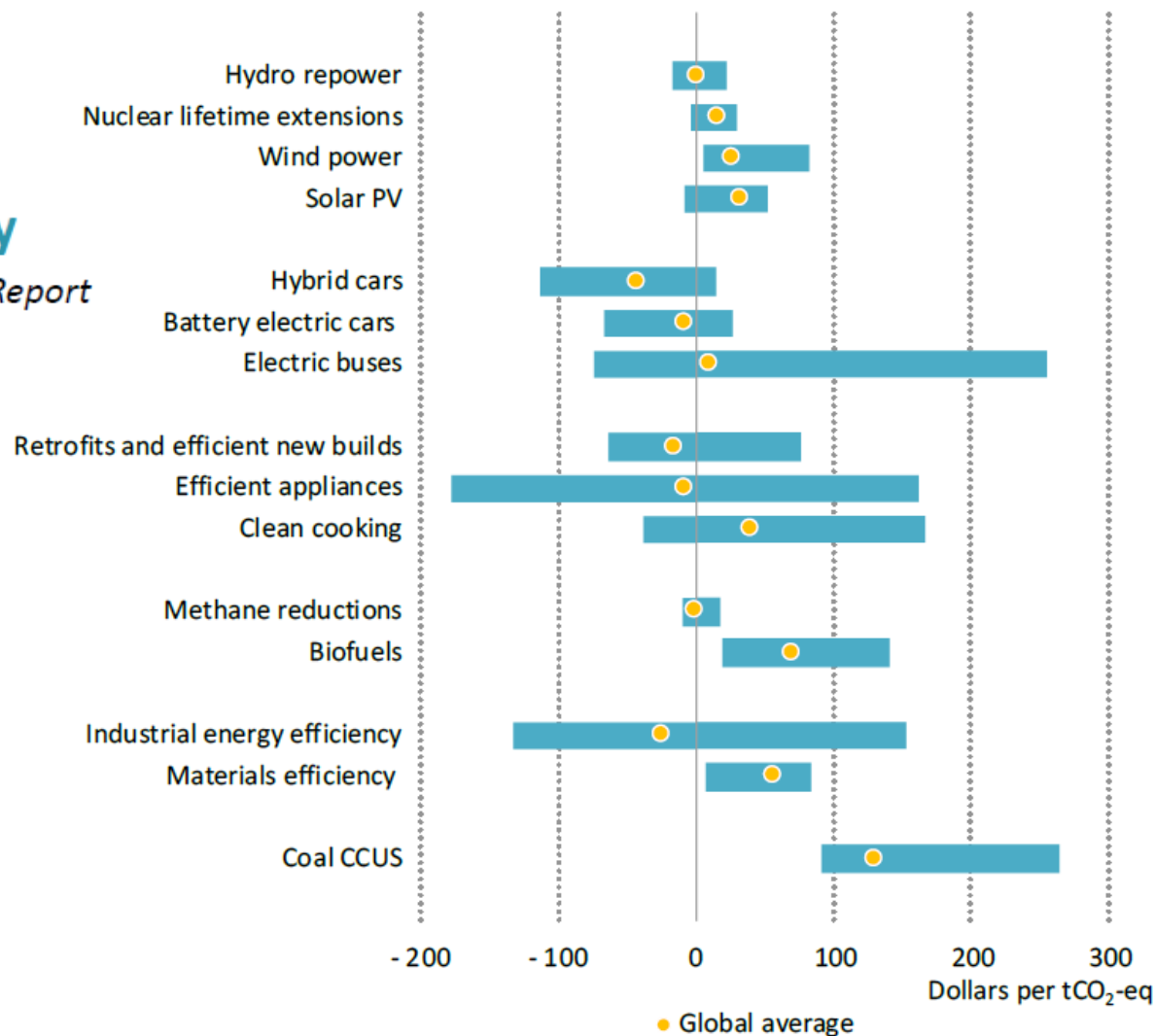
EKONOMIKA ZMANJŠEVANJA EMISIJ 2020

Sustainable Recovery

World Energy Outlook Special Report

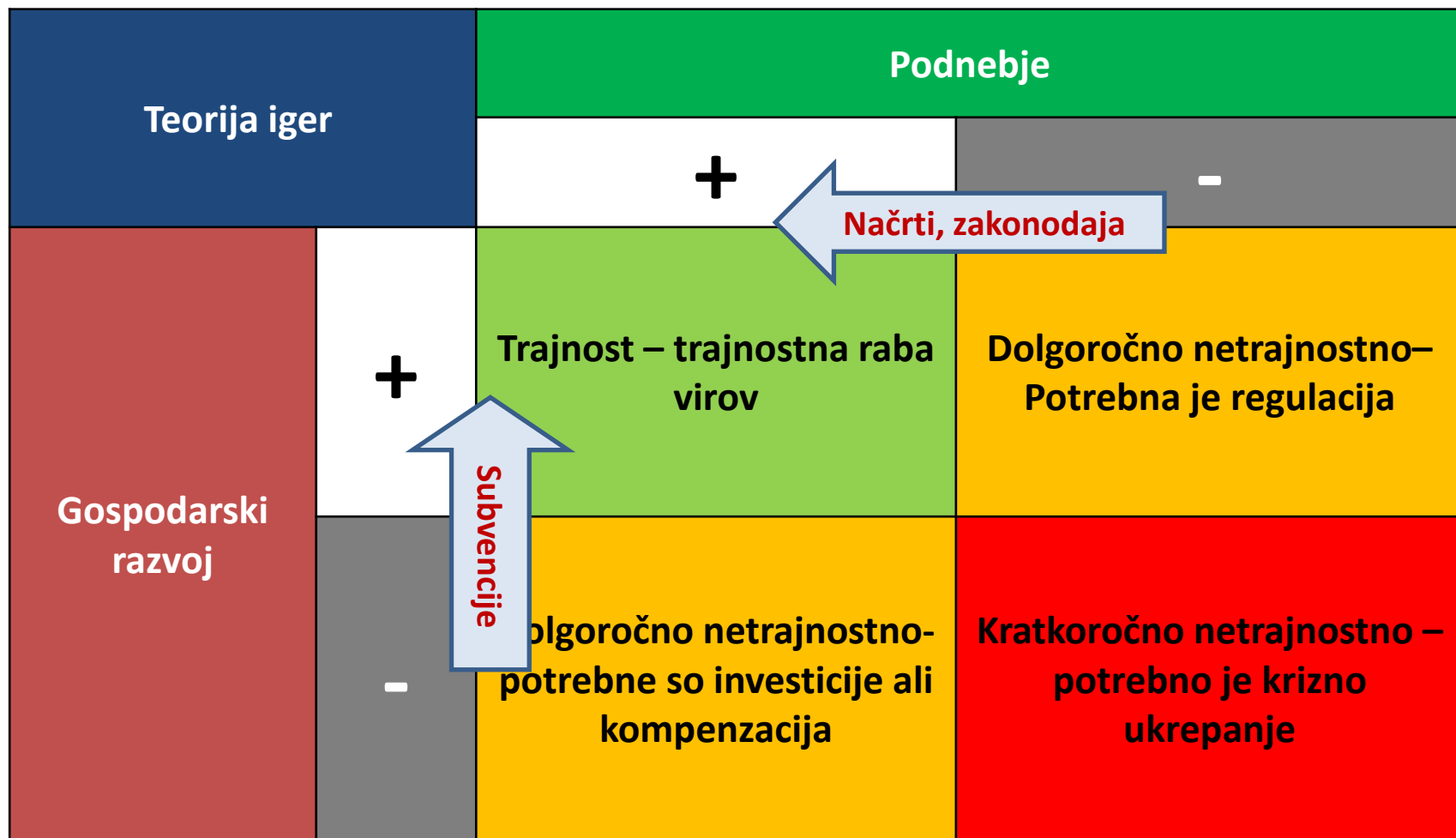
International Energy Agency

Website: www.iea.org

LOGIKA POVEZAVE MED PODNEBJEM IN GOSPODARSTVOM

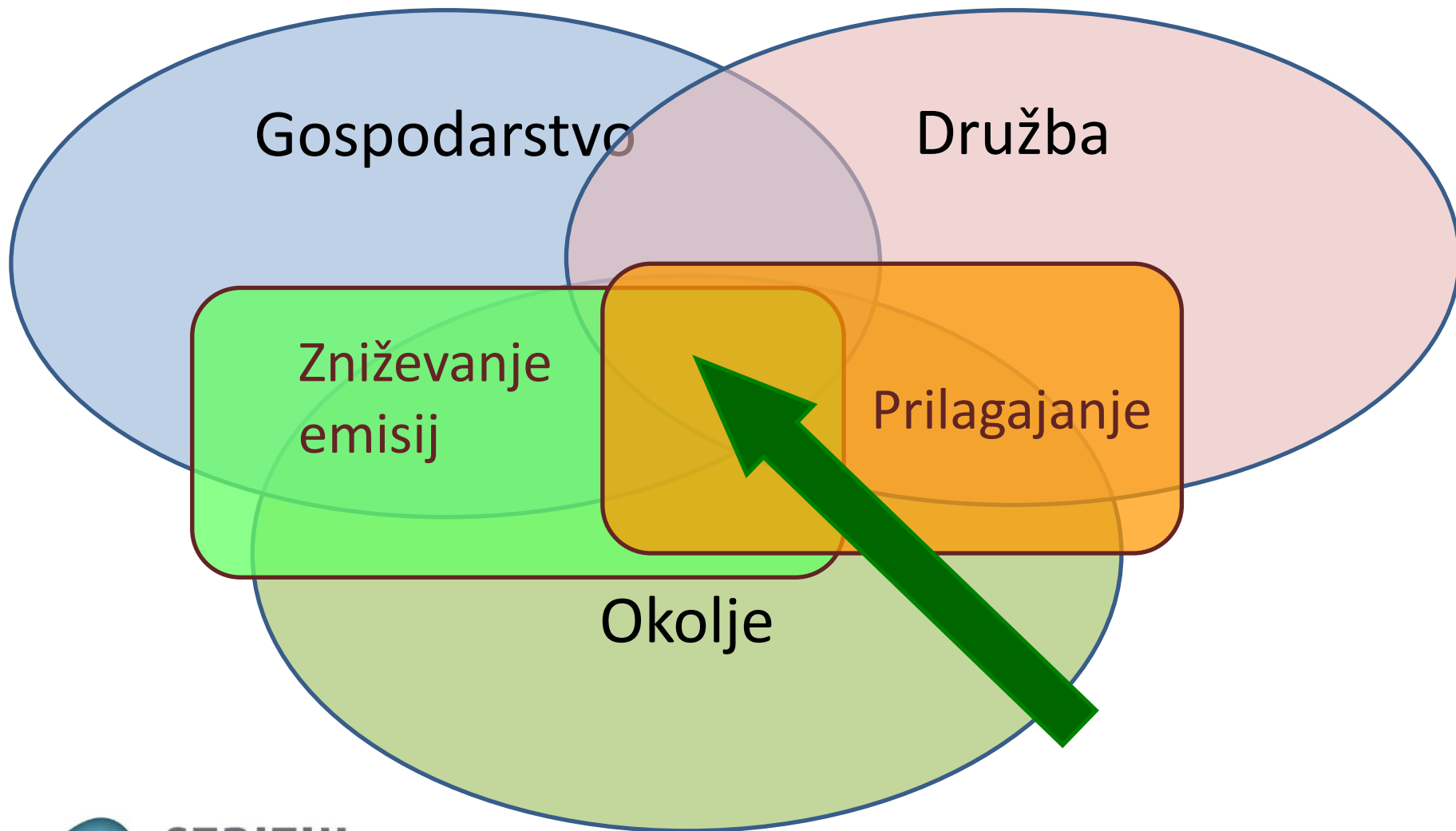

DELEŽNIKI

- Splošna javnost
- Civilna družba
- Državni organi
- Gospodarstvo
- Interesna združenja
- Strokovnjaki
- **Ugrabitelji**
- **Zanikovalci podnebnih sprememb!**

DIMENZIJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

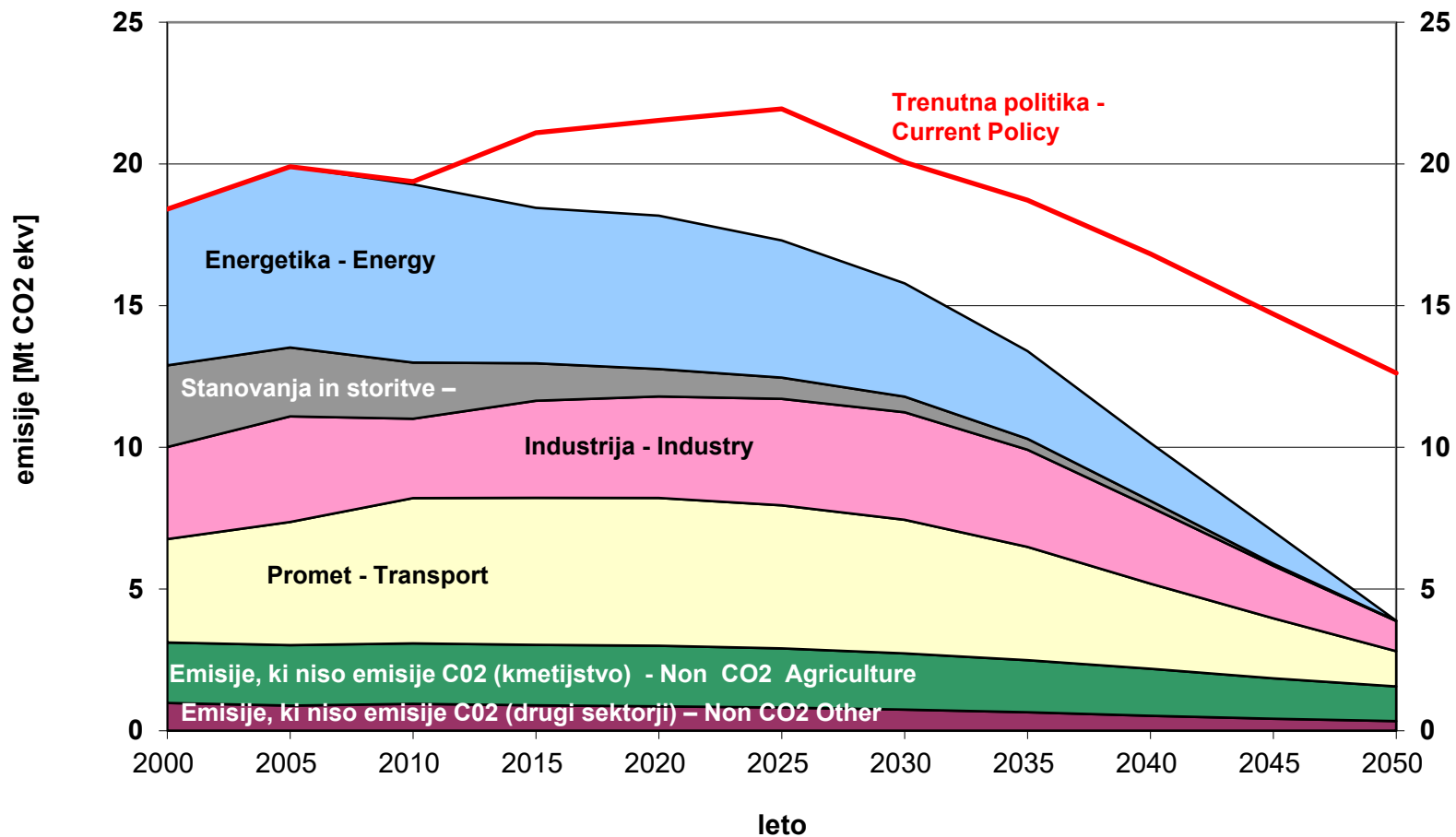

CILJI - GOALS

Globalni cilj	Zaustaviti globalno segrevanje pri dvigu povprečne globalne temperature pod 2°C
Strateška cilja RS	Znižati nacionalne emisije TGP na manj kot 4 milijone ton ekvivalenta CO₂ do leta 2050
	Zagotoviti, da se ranljivost Slovenije na učinke podnebnih sprememb ne zviša nad sedanjo raven

SLOVENIJA 2050

STRATEŠKI PRISTOP

Zniževanje emisij toplogrednih plinov preko zelene rasti	Zelena rast
	Zeleni davki
	Javni izdatki
	Zelena davčna reforma
Prilagajanje na spremenjeno podnebje	Izboljšanje predvidevanj in ocene ranljivosti -
	Integracija ciljev prilagajanja v sektorske politike
	Financiranje ukrepov
Horizontalne strategije	Inovacije in izobraževanje
	Lokalna in regionalna pobuda
	Ozaveščanje in komunikacija
	Aktivna vloga v mednarodni skupnosti

CILJI IN USMERITVE/OBJECTIVES AND GUIDELINES

Področje	Znižanje emisij	Prilagajanje
Energetika	✓	✓
Promet	✓	✓
Nizkoogljične tehnologije	✓	✓
Stavbe	✓	✓
Industrija	✓	✓
Storitve	✓	✓
Kmetijstvo	✓	✓
Odpadki	✓	✓
Prostor	✓	✓
Gozdovi, ponori, biodiverzитета	✓	✓
Vode	✓	✓
Zdravje	✓	✓
Naravne nesreče	✓	✓

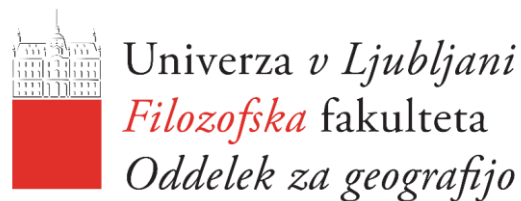

NAŠLI BOMO POT...

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

več na care4climat.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

UMANOTERA

Institut
"Jožef Stefan"
Ljubljana, Slovenija

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

IPOP

Institut
za politike prostora
Institute
for Spatial Policies

ZUM
URBANIZEM, PLANIRANJE, PROJEKTIRANJE

Univerza v Mariboru
Fakulteta za gradbeništvo,
prometno inženirstvo in arhitekturo

ZAG
ZAVOD ZA
OKOLJSKO VARNOST
SLOVENIJE

D agency

Projekt LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007) je sofinanciran s sredstvi Evropskega programa LIFE, sredstvi Sklada za podnebne spremembe in sredstvi partnerjev projekta.